II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 2ας Φεβρουαρίου 2000

σχετικά με το καθεστώς ενισχύσεων το οποίο έθεσε σε εφαρμογή η Ιταλία υπέρ των συνεταιριστικών ενώσεων της περιφέρειας της Σικελίας

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(2000) 384]

(Το κείμενο στην ιταλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2000/359/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 88 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, περί των λεπτομερειών εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ [1], και ιδίως το άρθρο 14,

αφού κάλεσε τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο [2] και έχοντας υπόψη τις παρατηρήσεις αυτές,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

I. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(1) Με επιστολή της 25ης Οκτωβρίου 1993, οι ιταλικές αρχές κοινοποίησαν, με καθυστέρηση, στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 3 της συνθήκης, το νόμο αριθ. 25 της 1ης Σεπτεμβρίου 1993 για την περιφέρεια της Ιταλίας, που περιλαμβάνει μέτρα υπέρ της απασχόλησης και ο οποίος, λόγω του ότι είχε ήδη εγκριθεί, καταχωρήθηκε στο μητρώο των μη κοινοποιηθεισών ενισχύσεων, με αριθμό ΝΝ113/93. Ο νόμος αυτός περιλαμβάνει 165 άρθρα με τα οποία εισάγονται νέα καθεστώτα ενισχύσεων και τροποποιούνται δεκάδες καθεστώτων τα οποία ισχύουν ήδη. Μετά από προκαταρκτική εξέταση, αποδείχθηκε αναγκαίος ο διαχωρισμός της υπόθεσης σε τρία μέρη, που αφορούν αντίστοιχα τα εξής στοιχεία:

— τα άρθρα 44 και 50 του νόμου αριθ. 25/1993 και το κεφάλαιο VII του ιδίου νόμου (άρθρα 77-105): μέτρα υπέρ του γεωργικού και δασοκομικού τομέα (ενισχύσεις αριθ. ΝΝ113/Β/93),

— το άρθρο 55, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 5 του περιφερειακού νόμου αριθ. 6/1995: μέτρα υπέρ των συνεταιρισμών (ενισχύσεις αριθ. ΝΝ 79/96),

— το υπόλοιπο του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/1993 (ενισχύσεις ΝΝ 113/Α/93).

(2) Η παρούσα απόφαση αφορά αποκλειστικά το καθεστώς ενισχύσεων που θεσπίζεται βάσει του άρθρου 55 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/1993, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 5 του περιφερειακού νόμου αριθ. 6/1995, καθώς και τις περιπτώσεις στις οποίες εφαρμόσθηκε.

(3) Στις 25 Μαρτίου 1998, η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης έναντι του καθεστώτος ενισχύσεων που προβλέπεται στο άρθρο 55 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/1993, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 5 του νόμου αριθ. 6 για την περιφέρεια της Σικελίας, της 10ης Ιανουαρίου 1995, καθώς και έναντι του καθεστώτος ενισχύσεων που προβλέπεται στο άρθρο 36 του νόμου αριθ. 23, της 9ης Μαΐου 1986, για την περιφέρεια της Σικελίας, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 55 του νόμου αριθ. 25/1993.

(4) Με φαξ της 25ης Μαρτίου 1998 [SG(98) D/32049] [3] κοινοποιήθηκε εσφαλμένα στις ιταλικές αρχές απόφαση για τη μη έγερση αντιρρήσεων.

(5) Με επιστολή της 2ας Ιουλίου 1998 [SG(98) D/5241], η Επιτροπή κοινοποίησε στην Ιταλία την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 88 παράγραφος 2 της συνθήκης έναντι του καθεστώτος που προβλέπεται στο

[1] ΕΕ L 83 της 27.3.1999, σ. 1.
[2] ΕΕ C 382 της 9.12.1998, σ. 11.

[3] Το κείμενο του φαξ που εστάλη από την Επιτροπή στις ιταλικές αρχές είναι το ακόλουθο: «Σας διαβιβάζουμε τον κατάλογο των αποφάσεων που έλαβε η Επιτροπή στις 25 Μαρτίου 1998: ΝΝ79/96 Μέτρα υπέρ των συνεταιρισμών - Σικελία: απόφαση για τη μη έγερση αντιρρήσεων».

άρθρο 55 του νόμου αριθ. 25/1993, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 5 του περιφερειακού νόμου αριθ. 6/1995, καθώς και έναντι του καθεστώτος που προβλέπεται στο άρθρο 36 του περιφερειακού νόμου αριθ. 23/1986, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 55 του νόμου αριθ. 25/1993. Στην ίδια επιστολή, η Επιτροπή κάλεσε την Ιταλία να της διαβιβάσει, εντός τριών μηνών από την ημερομηνία παραλαβής, όλα τα έγγραφα, πληροφορίες και στοιχεία τα οποία θεωρούνται χρήσιμα για να εξετασθεί κατά πόσον συμβιβάζονται με το άρθρο 87 της συνθήκης οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στο πλαίσιο των μέτρων σχετικά με τα προαναφερθέντα καθεστώτα.

(6) Η απόφαση της Επιτροπής να κινήσει τη διαδικασία δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* [4].

(7) Η Επιτροπή κάλεσε τα άλλα κράτη μέλη και τους ενδιαφερόμενους τρίτους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους για τα εν λόγω μέτρα, εντός ενός μηνάς από την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

(8) Οι ιταλικές αρχές διαβίβασαν τις παρατηρήσεις τους με επιστολή της 26ης Μαρτίου 1999. Κανένας τρίτος δεν απέστειλε παρατηρήσεις στην Επιτροπή. Οι ιταλικές αρχές δεν ανταποκρίθηκαν στο αίτημα παροχής πληροφοριών της Επιτροπής, ενώ αντίθετα παρατήρησαν ότι το μεγαλύτερο μέρος των σχολίων που περιλαμβάνονται στην επιστολή για την έναρξη της διαδικασίας αφορούσε το καθεστώς που προβλέπεται στο άρθρο 36 του περιφερειακού νόμου αριθ. 23/1986, ο οποίος είχε ήδη εγκριθεί από την Επιτροπή, και ότι το καθεστώς που εισήγαγε το άρθρο 55 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/1993 δεν είχε ποτέ εφαρμοσθεί.

(9) Λαμβανομένης υπόψη της εσφαλμένης ανακοίνωσης που τους είχε αποσταλεί στις 25 Μαρτίου 1998, οι ιταλικές αρχές κλήθηκαν με επιστολή της 1ης Ιουλίου 1999 να επιβεβαιώσουν ότι το άρθρο 55 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/1993 δεν είχε ποτέ μέχρι τώρα εφαρμοστεί και να δεσμευθούν να το καταργήσουν. Η Επιτροπή τόνιζε σχετικά ότι στην περίπτωση κατά την οποία δεν είχε λάβει απάντηση εντός δεκαπέντε ημερών από την ημερομηνία της ανωτέρω αναφερθείσας επιστολής, θα εξουσιοδοτείτο να λάβει οριστική απόφαση με βάση τις πληροφορίες που είχε στη διάθεσή της.

(10) Με επιστολή της 21ης Ιανουαρίου 2000, που καταχωρήθηκε στις 26 Ιανουαρίου 2000, οι ιταλικές αρχές ανέφεραν ότι το καθεστώς που εισήγαγε το άρθρο 55 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/1993 δεν είχε ποτέ εφαρμοστεί.

II. **ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ**

(11) Το άρθρο 55 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/1993 προσθέτει ένα εδάφιο στο άρθρο 36 του περιφερειακού νόμου αριθ. 23/1986, που θεσπίζει καθεστώς ενισχύσεων υπέρ των συνεταιρισμών. Σύμφωνα με τις ιταλικές αρχές, ο νόμος αυτός είχε κοινοποιηθεί στην Επιτροπή, η οποία γνωστοποίησε ότι επέτρεπε την εφαρμογή του, όπως φαίνεται από το τέλεξ αριθ. 6891, της 25ης Οκτωβρίου 1986, με το οποίο η μόνιμη αντιπροσωπεία της Ιταλίας πληροφορούσε τις αρχές της Σικελίας ότι η Επιτροπή δεν προέβαλε ιδιαίτερες αντιρρήσεις έναντι του καθεστώτος αυτού.

(12) Το άρθρο 36 του περιφερειακού νόμου αριθ. 23/1986 θεσπίζει καθεστώς ενισχύσεων υπέρ των συνεταιρισμών, με τη μορφή χορήγησης δανείων με ευνοϊκούς όρους από το Istituto regionale di credito alle cooperative (στο εξής ονομαζόμενο «το IRCAC») με επιτόκιο 4 % για μέγιστη διάρκεια 20 ετών και ανώτατο ποσό πέντε δισεκατομμυρίων ιταλικών λιρών, για τη χρηματοδότηση σχεδίων που αφορούν:

α) την αύξηση της παραγωγικότητας και της απασχόλησης με την αύξηση των μέσων παραγωγής και τον εκσυγχρονισμό, που θα προέλθουν από καινοτομίες και βελτιώσεις, των μέσων παραγωγής ή των τεχνικών υπηρεσιών·

β) την αναβάθμιση των προϊόντων, ιδίως με τη βελτίωση της ποιότητας·

γ) την ορθολογική οργάνωση του συστήματος διανομής·

δ) την αντικατάσταση, σε ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 50 %, των χρηματοοικονομικών στοιχείων του παθητικού που συνδέονται με την υλοποίηση των ανωτέρω αναφερθέντων σχεδίων·

ε) την αναδιάρθρωση και μετατροπή των εγκαταστάσεων παραγωγής.

Εφόσον οι συνεταιρισμοί έχουν μεταξύ των μελών τους εργαζομένους οι οποίοι λαμβάνουν επιδόματα από την «cassaintegratione» ή εργαζομένους που έχουν απολυθεί, οι πράξεις χρηματοδότησης που είναι δυνατόν να τύχουν των όρων που αναφέρονται ανωτέρω αφορούν σχέδια με αντικείμενο:

στ) στην κατασκευή και αγορά εγκαταστάσεων στους τομείς της παραγωγής, της διανομής, του τουρισμού και των υπηρεσιών·

ζ) τον εκσυγχρονισμό και την επέκταση των σχεδίων που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως ε) ανωτέρω.

(13) Το άρθρο 55 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/1993 επιτρέπει στην περιφερειακή κυβέρνηση της Σικελίας να χορηγεί πρόσθετη εγγύηση υπέρ του IRCAC για πράξεις χρηματοδότησης των συνεταιρισμών για την αγορά αγαθών, όταν αυτά δεν συνιστούν επαρκή εγγύηση για την κάλυψη των δανείων που χορηγούνται από το IRCAC στη συνεταιριστική επιχείρηση.

(14) Η συσσώρευση με άλλα καθεστώτα ενισχύσεων δεν αποκλείεται, στο βαθμό κατά τον οποίο ο νόμος δεν περιλαμβάνει σχετικά ρητή απαγόρευση.

III. **ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΤΡΙΤΩΝ**

(15) Κανένα τρίτο μέρος δεν απέστειλε παρατηρήσεις σχετικά με το υπό εξέταση καθεστώς, στο πλαίσιο της διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 3 της συνθήκης.

IV. **ΣΧΟΛΙΑ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ**

(16) Στην επιστολή τους, της 26ης Μαρτίου 1999, οι ιταλικές αρχές εκφράζουν τη λύπη τους για την καθυστέρηση και για την ανεξήγητη διαφορά περιεχομένου μεταξύ της επιστολής της 25ης Μαρτίου 1998, στην οποία δεν διατυπωνόταν καμία αντίρρηση έναντι των δύο καθεστώτων ενισχύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 55 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/1993 και στο άρθρο 36 του περιφερειακού νόμου αριθ. 23/1986, και της επιστολής της 2ας Ιουλίου 1998, η οποία κοινοποιούσε την έναρξη της διαδικασίας βάσει του άρθρου 88 παράγραφος 3 της συνθήκης έναντι των δύο αυτών καθεστώτων.

[4] Βλέπε υποσημείωση 2.

(17) Οι ιταλικές αρχές σημειώνουν εξάλλου ότι το μεγαλύτερο μέρος των παρατηρήσεων της Επιτροπής που περιλαμβάνονται στην απόφαση έναρξης της διαδικασίας αφορά το καθεστώς ενισχύσεων που προβλέπεται στον περιφερειακό νόμο αριθ. 23/1986 ο οποίος, κατά τη γνώμη τους, έχει ήδη εγκριθεί από την Επιτροπή, όπως αποδεικνύεται από το τέλεξ αριθ. 6891, της 25ης Οκτωβρίου 1986, με το οποίο η μόνιμη αντιπροσωπεία της Ιταλίας γνωστοποιούσε στις αρχές της Σικελίας ότι η Επιτροπή δεν διατύπωνε συγκεκριμένες αντιρρήσεις έναντι του καθεστώτος αυτού.

(18) Οι ιταλικές αρχές αναφέρουν εξάλλου ότι στις 26 Μαρτίου 1999, το άρθρο 55 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/1993, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 5 του περιφερειακού νόμου αριθ. 6/1995, δεν είχε ποτέ τεθεί σε εφαρμογή.

(19) Τέλος, με επιστολή της 21ης Ιανουαρίου 2000, οι ιταλικές αρχές επιβεβαιώνουν ότι το καθεστώς που εισάγει το άρθρο 55 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/1993, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 5 του περιφερειακού νόμου αριθ. 6/1995, δεν είχε ποτέ εφαρμοστεί.

V. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Χαρακτήρας ενίσχυσης των μέτρων που προβλέπονται στο άρθρο 55 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/1993, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 5 του περιφερειακού νόμου αριθ. 6/1995

(20) Λαμβανομένων υπόψη των πληροφοριών που διαβίβασαν οι ιταλικές αρχές και των αποτελεσμάτων της έρευνας που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι το καθεστώς που αναφέρεται στο άρθρο 36 του περιφερειακού νόμου αριθ. 23/1986 είχε εγκριθεί στις 8 Οκτωβρίου 1986. Το καθεστώς αυτό αποτελεί συνεπώς υφιστάμενη ενίσχυση υπό την έννοια του άρθρου 88 παράγραφος 1 της συνθήκης, με την επιφύλαξη της τήρησης των κατάλληλων μέτρων που αποδέχθηκε η Ιταλία για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα.

(21) Το άρθρο 55 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/1993, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 5 του περιφερειακού νόμου αριθ. 6/1995, εισάγει ένα νέο καθεστώς που δεν μεταβάλλει το αρχικό καθεστώς σχετικά με τα δάνεια με ευνοϊκούς όρους που προβλέπει το άρθρο 36 του περιφερειακού νόμου αριθ. 23/1986. Πράγματι, ένα δάνειο το οποίο χορηγείται σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 36 του περιφερειακού νόμου αριθ. 23/1986, μπορεί επίσης να χορηγηθεί χωρίς τις εγγυήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 55 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/1993. Πρόκειται συνεπώς για δύο διαφορετικά καθεστώτα. Η παρούσα αξιολόγηση του χαρακτήρα ενίσχυσης των υπό εξέταση μέτρων αφορά αποκλειστικά το καθεστώς εγγυήσεων που προβλέπεται στο άρθρο 55 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/1993.

(22) Το καθεστώς εγγυήσεων που προβλέπεται στο άρθρο 55 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/1993 έπρεπε να έχει κοινοποιηθεί στην Επιτροπή ενώ βρισκόταν ήδη στο στάδιο του σχεδίου, σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 3 της συνθήκης. Πλην όμως, οι ιταλικές αρχές δεν το έπραξαν και προέβησαν στην κοινοποίησή του μόνο μετά την έγκριση του περιφερειακού νόμου ως εκ τούτου, από την άποψη του κοινοτικού δικαίου, οι ενισχύσεις είναι παράνομες, στο βαθμό που δεν έχουν τηρηθεί οι διατάξεις του άρθρου 88 παράγραφος 3 της συνθήκης.

(23) Οι εγγυήσεις που παρέχονται για τα δάνεια τα οποία χορηγεί το IRCAC σε συνεταιρισμούς αποτελούν κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης, στο βαθμό που επιτρέπουν στους ανεταιρισμούς αυτούς να λάβουν δάνεια κάτω από όρους ευνοϊκότερους σε σχέση με εκείνους που ισχύουν κανονικά στις χρηματοοικονομικές αγορές. Χάρη στην εγγύηση των αρχών του δημοσίου, οι συνεταιρισμοί μπορούν να επωφεληθούν από χαμηλότερα επιτόκια ή να προσφέρουν λιγότερο σημαντικές ασφάλειες. Εξάλλου, είναι δυνατόν ορισμένοι συνεταιρισμοί, χωρίς την κρατική εγγύηση, να μην είναι σε θέση να λάβουν δάνειο, κάτω από καμία προϋπόθεση. Η εγγύηση επιτρέπει συνεπώς στους συνεταιρισμούς να συνεχίσουν τις δραστηριότητές τους, ακόμα και να εξαφανίσουν από την αγορά ανταγωνιστές οι οποίοι δεν τυγχάνουν ανάλογων προνομίων, ή και να παραμείνουν σε δραστηριότητα αντί να αναγκαστούν να εγκαταλείψουν την αγορά ή να αναδιαρθρωθούν. Η εγγύηση αυτή αποτελεί ένα πλεονέκτημα για τις επιχειρήσεις που λειτουργούν σε ορισμένες περιοχές στο ιταλικό έδαφος.

(24) Η κρατική εγγύηση στρεβλώνει τον ανταγωνισμό επειδή αυξάνει τις δυνατότητες των δικαιούχων επιχειρήσεων σε σχέση με τους ανταγωνιστές οι οποίοι δεν μπορούν να επωφεληθούν από τα ίδια πλεονεκτήματα. Εάν το αποτέλεσμα αυτό γίνεται επίσης αισθητό και στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές, τότε οι ενισχύσεις έχουν επίπτωση και σε αυτές.

(25) Η ενίσχυση που προβλέπεται από το καθεστώς εγγυήσεων το οποίο εισάγεται βάσει του άρθρου 55 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/1993 στρεβλώνει τον ανταγωνισμό και επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, κυρίως όταν οι δικαιούχοι επιχειρήσεις εξάγουν μέρος της παραγωγής τους στα άλλα κράτη μέλη ακόμα και στην περίπτωση που δεν υπάρχουν τέτοιες εξαγωγές, η εθνική τους παραγωγή ευνοείται στο βαθμό που μειώνονται οι δυνατότητες των επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένες σε άλλα κράτη μέλη να εξάγουν τα προϊόντα τους στην ιταλική αγορά ([5]).

(26) Η εγγύηση αποτελεί κρατική ενίσχυση υπό την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης, η οποία στρεβλώνει τον ανταγωνισμό και δύναται να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών.

Συμβιβάσιμο των μέτρων που προβλέπονται στο άρθρο 55 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/1993

(27) Μετά τη διαπίστωση ότι τα μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 55 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/1993 αποτελούν κρατικές ενισχύσεις σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης, η Επιτροπή πρέπει να εξετάσει κατά πόσον συμβιβάζονται με την κοινή αγορά, κατά την έννοια του άρθρου 87, παράγραφοι 2 και 3 της συνθήκης.

(28) Όσον αφορά την δυνατότητα εφαρμογής των παρεκκλίσεων που προβλέπονται από τη συνθήκη, η Επιτροπή εκτιμά ότι εφόσον δεν πρόκειται ούτε για ενισχύσεις κοινωνικού χαρακτήρα [άρθρο 87 παράγραφος 2 στοιχείο α)], ούτε για ενισχύσεις που προορίζονται για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες ή άλλα έκτακτα γεγονότα [άρθρο 87 παράγραφος 2 στοιχείο β)], και δεν εμπίπτουν ούτε στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 87 παράγραφος 2 στοιχείο γ), οι εν λόγω ενισχύσεις δεν μπορούν να τύχουν οιασδήποτε των παρεκκλίσεων που προβλέπονται στο άρθρο 87 παράγραφος 2.

([5]) Απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 13ης Ιουλίου 1988 στην υπόθεση 102/87, Γαλλία/Επιτροπή, Συλλογή 1988 σελίδα 4067.

(29) Η Επιτροπή παρατηρεί ότι το καθεστώς ενισχύσεων που προβλέπεται στο άρθρο 55 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/1993 έχει ως στόχο να επιτρέψει στους συνεταιρισμούς να εξακολουθήσουν τις δραστηριότητές τους, με τη μείωση της επιβάρυνσης από το κόστος που συνδέεται με ορισμένες επενδύσεις. Το στοιχείο της ενίσχυσης που περιλαμβάνεται στην εγγύηση αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ του επιτοκίου που θα κατέβαλε ο δανειζόμενος στην ελεύθερη αγορά και του επιτοκίου που όντως λαμβάνει χάρη στην εγγύηση, αφαιρουμένης κάθε επιβάρυνσης που συνδέεται με την εγγύηση. Στην περίπτωση κατά την οποία ο συνεταιρισμός, λόγω της χρηματοοικονομικής του κατάστασης, δεν είναι σε θέση να λάβει δάνειο χωρίς την κρατική εγγύηση, το ύψος της ενίσχυσης που συνδέεται με την εγγύηση αντιστοιχεί στο συνολικό ποσό του δανείου.

(30) Εάν η εγγύηση αφορά δάνεια που έχουν χορηγηθεί για τη χρηματοδότηση σχεδίων όπως αυτά που αναφέρονται στην αιτιολογική σκέψη 12 στοιχεία β), γ), δ) και ε) της παρούσας απόφασης, δεν θα έχει ως αποτέλεσμα να ευνοηθούν οι αρχικές επενδύσεις στο πλαίσιο των περιφερειακών ενισχύσεων, αλλά μάλλον να μειωθεί η επιβάρυνση των επιχειρήσεων από τα τρέχοντα έξοδα που συνδέονται με τη λήψη δανείων που επιδοτούνται από άλλες πηγές για την υλοποίηση πράξεων οι οποίες δεν έχουν χαρακτήρα αρχικής επένδυσης: από την άποψη αυτή, η ενίσχυση μπορεί να αποτελέσει ενίσχυση λειτουργίας.

(31) Λόγω του ότι στρεβλώνουν ιδιαίτερα τον ανταγωνισμό, οι ενισχύσεις λειτουργίας δεν μπορούν να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την κοινή αγορά, εκτός από εντελώς εξαιρετικές περιπτώσεις και αποκλειστικά στις πλέον μειονεκτούσες περιοχές. Η έγκρισή τους εξαρτάται συνεπώς από ορισμένες περιοριστικές προϋποθέσεις, όπως επίσης και από το ότι έχουν συγκεκριμένη χρονική διάρκεια. Οι περιοριστικοί αυτοί όροι ενισχύθηκαν στη συνέχεια και οι νέες κατευθυντήριες γραμμές που αφορούν τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα ([6]), απαγορεύουν καταρχήν τις λειτουργικές ενισχύσεις, οι οποίες μπορούν να χορηγηθούν μόνο εξαιρετικά, υπό την προϋπόθεση ότι θα είναι περιορισμένης διάρκειας και φθίνουσες.

(32) Δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν διαθέτει κανένα στοιχείο που να της επιτρέπει να αποφανθεί ότι πληρούνται οι ανωτέρω όροι για την εφαρμογή της παρέκκλισης που προβλέπεται στη συνθήκη, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν πληρούνται.

(33) Εάν η εγγύηση αφορά δάνεια που χορηγούνται για χρηματοδότηση σχεδίων όπως αυτά που αναφέρονται στην αιτιολογική σκέψη 12 στοιχείο α) της παρούσας απόφασης, είναι δυνατόν να αποτελέσει ενίσχυση εξαρτώμενη από την υλοποίηση μιας αρχικής επένδυσης. Ωστόσο, δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν διαθέτει κανένα στοιχείο που να της επιτρέψει τον υπολογισμό της έντασης της ενίσχυσης και να εξακριβώσει την τήρηση των κανόνων σχετικά με τη σώρευση και τους ευαίσθητους τομείς, θεωρεί ότι δεν πληρούνται οι όροι εφαρμογής της περιφερειακής παρέκκλισης που προβλέπεται από τη συνθήκη. Το καθεστώς ενισχύσεων εμφανίζεται να έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της απασχόλησης, πλην όμως η Επιτροπή διαπιστώνει ότι, στην υπό εξέταση υπόθεση, πρόκειται για θέσεις εργασίας που συνδέονται αποκλειστικά με την υλοποίηση μιας επένδυσης. Προκύπτει, συνεπώς, ότι η ενίσχυση θα εξεταστεί ως περιφερειακή ενίσχυση και στην περίπτωση αυτή δεν εφαρμόζονται οι κατευθυντήριες γραμμές που αφορούν τις ενισχύσεις για την απασχόληση.

(34) Εάν η εγγύηση αφορά δάνεια που συνδέονται με τη χρηματοδότηση σχεδίων όπως αυτά που αναφέρονται στην αιτιολογική σκέψη 12 στοιχείο ζ) της παρούσας απόφασης, μπορεί να έχει το χαρακτήρα ενίσχυσης εξαρτώμενης στην υλοποίηση αρχικής επένδυσης. Ωστόσο, δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν διαθέτει κανένα στοιχείο που να της επιτρέπει τον υπολογισμό της έντασης της ενίσχυσης και την εξακρίβωση της τήρησης των κανόνων σχετικά με τη σώρευση και τους ευαίσθητους τομείς, θεωρεί ότι δεν πληρούνται οι όροι εφαρμογής της περιφερειακής παρέκκλισης που προβλέπεται από τη συνθήκη.

(35) Εάν η κρατική εγγύηση είναι αναγκαία για να λάβουν οι συνεταιρισμοί δάνειο με σκοπό τη χρηματοδότηση των πράξεων που περιγράφονται στην αιτιολογική σκέψη 12 της παρούσας απόφασης, οι ενισχύσεις που τους χορηγούνται αποτελούν ενισχύσεις σε προβληματικές επιχειρήσεις, σύμφωνα με τις κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις διάσωσης και αναδιάρθρωσης των προβληματικών επιχειρήσεων ([7]). Στην περίπτωση αυτή, τα υπό εξέταση σχέδια θεωρούνται αναγκαία για να μπορέσουν οι δικαιούχοι επιχειρήσεις να συνεχίσουν την άσκηση των δραστηριοτήτων τους. Για τον λόγο αυτό, οι εν λόγω ενισχύσεις θα εξεταστούν επίσης στο πλαίσιο των κατευθυντήριων αυτών γραμμών.

(36) Δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν διαθέτει κανένα στοιχείο να της επιτρέπει να αποφανθεί ότι πληρούνται όντως οι προϋποθέσεις που προβλέπονται από τις κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις διάσωσης και αναδιάρθρωσης των επιχειρήσεων, θεωρεί ότι δεν πληρούνται οι όροι εφαρμογής της τομεακής παρέκκλισης που προβλέπεται από τη συνθήκη.

(37) Βάσει των ανωτέρω, οι ενισχύσεις που προβλέπονται στο άρθρο 55 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/1993 δεν μπορούν να υπαχθούν στις παρεκκλίσεις του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) της συνθήκης και εξακολουθούν συνεπώς να εμπίπτουν στην αρχή του μη συμβιβάσιμου σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης. Για προφανείς λόγους, δεν ισχύουν ούτε οι παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχεία β) και δ).

VI. **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ**

(38) Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η Ιταλία ενέκρινε παρανόμως το υπό εξέταση καθεστώς ενισχύσεων, κατά παράβαση του άρθρου 88 παράγραφος 3.

(39) Βάσει της ανάλυσης που πραγματοποιήθηκε στην αιτιολογική σκέψη 5 της παρούσας απόφασης, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στο πλαίσιο του καθεστώτος που προβλέπεται στο άρθρο 55 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/1993, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 5 του περιφερειακού νόμου αριθ. 6/1995, δεν συμβιβάζονται με την κοινή αγορά.

([6]) ΕΕ C 74 της 10.3.1998, σ. 9.

([7]) ΕΕ C 368 της 23.12.1994, σ. 12 και ΕΕ C 288 της 9.10.1999, σ. 2.

(40) Στην περίπτωση μη συμβιβάσιμων ενισχύσεων που χορηγούνται παρανόμως, η Επιτροπή απαιτεί, σύμφωνα με το άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999, από το κράτος μέλος να ζητήσει την ανάκτηση εκ μέρους των δικαιούχων, ώστε να αποκατασταθούν οι συνθήκες που ίσχυαν πριν από τη χορήγηση των ενισχύσεων. Στη συγκεκριμένη υπόθεση, μολονότι οι ιταλικές αρχές διαβεβαίωσαν ότι δεν είχε ποτέ εφαρμοστεί το άρθρο 55 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/1993, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 5 του περιφερειακού νόμου αριθ. 6/1995, κάθε ενδεχόμενη χορήγηση ενισχύσεως στο πλαίσιο του εν λόγω καθεστώτος πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο ανάκτησης.

(41) Η επιστροφή των ενισχύσεων θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται από το εθνικό δίκαιο. Τα προς ανάκτηση ποσά βαρύνονται με τόκους οι οποίοι τρέχουν από την ημερομηνία κατά την οποία οι ενισχύσεις τέθηκαν στη διάθεση των δικαιούχων μέχρι την ημερομηνία της ουσιαστικής ανάκτησής τους. Οι τόκοι υπολογίζονται με βάση το επιτόκιο αναφοράς που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του ισοδυνάμου επιχορήγησης στο πλαίσιο των ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα.

(42) Λαμβανομένων υπόψη των θεμιτών προσδοκιών που δημιουργήθηκαν στις ιταλικές αρχές με την εσφαλμένη ανακοίνωση που τους απευθύνθηκε στις 25 Μαρτίου 1998, η ανάκτηση δεν αφορά τις ενισχύσεις οι οποίες ενδεχομένως χορηγήθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου μεταξύ 25 Μαρτίου 1998 έως 2 Ιουλίου 1998, ημερομηνία κατά την οποία κοινοποιήθηκε στις ιταλικές αρχές η απόφαση να κινηθεί η διαδικασία του άρθρου 88 παράγραφος 2 της συνθήκης έναντι του υπό εξέταση καθεστώτος,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Το καθεστώς ενισχύσεων που προβλέπεται στο άρθρο 55 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/1993, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 5 του περιφερειακού νόμου αριθ. 6/1995, το οποίο εγκρίθηκε παρανόμως από την Ιταλία, δεν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά.

Άρθρο 2

Η Ιταλία υποχρεούται να καταργήσει το καθεστώς ενισχύσεων που αναφέρεται στο άρθρο 1.

Άρθρο 3

Η Ιταλία λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για την ανάκτηση, εκ μέρους των δικαιούχων, των ενισχύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 1 και οι οποίες έχουν ήδη χορηγηθεί παρανόμως, κυρίως εκείνες που έχουν ενδεχομένως χορηγηθεί πριν από τις 25 Μαρτίου 1998 και μετά τις 2 Ιουλίου 1998.

Η επιστροφή των ενισχύσεων θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται από το εθνικό δίκαιο. Τα προς ανάκτηση ποσά βαρύνονται με τόκους οι οποίοι τρέχουν από την ημερομηνία κατά την οποία οι ενισχύσεις τέθηκαν στη διάθεση των δικαιούχων μέχρι την ημερομηνία της ουσιαστικής ανάκτησής τους. Οι τόκοι υπολογίζονται με βάση το επιτόκιο αναφοράς που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του ισοδυνάμου επιχορήγησης στο πλαίσιο των ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα.

Άρθρο 4

Η Ιταλία ανακοινώνει στην Επιτροπή, εντός δύο μηνών από την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας απόφασης, τα μέτρα που έχει λάβει για να συμμορφωθεί με αυτήν.

Άρθρο 5

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην ιταλική δημοκρατία.

Βρυξέλλες, 2 Φεβρουαρίου 2000.

Για την Επιτροπή

Mario MONTI

Μέλος της Επιτροπής